

[Landbrugsministeren.]

har allerede tidligere sagt, at vi i landbo-kommissionen drøfter dette spørgsmål, og jeg personlig er indstillet på, at vi må have større frihed; vi må have en mere bevægelig lovgivning her, men det er noget helt andet end ubetinget frihed. Jeg er også indstillet på, at der skal være mulighed for sammenlægning af landbrug; det berøres nu ikke af det foreliggende lovforslag på anden måde, end at der åbnes mulighed for også at give lån i tilfælde af sammenlægninger.

Det ærede medlem hr. Niels Ravn sluttede med at sige, at det ikke var flere nye enheder, vi havde brug for i dansk landbrug. Derfor undrede det mig, at han samtidig gik ind for oprettelse af brug i tyndt befolkede egne, for den væsentligste oprettelse af nye brug sker nu netop i de tyndt befolkede egne. Hvis man gør det op, vil man se, at det er i de vestlige og sydlige dele af landet, vi normalt har det største antal nyoprettelser af brug. Jeg kan trøste det ærede medlem med — hvis det ærede medlem har brug for trøst, men det er måske ikke tilfældet — at vi hvert år nedlægger flere landbrug, end vi opretter, således at det samlede resultat i disse år er, at der bliver færre driftsenheder, end vi tidligere har haft. Jeg nøjes med at konstatere dette.

Jeg har allerede svaret på, hvad man bestiller i landbokommissionen, hvilket spørgsmål der er til drøftelse dér.

Med hensyn til spørgsmålet om udnyttelse af forkøbsretten vil jeg sige, at det er min opfattelse, at forkøbsretten udnyttes i ret vidt omfang, hvor der er praktiske muligheder derfor. Men udnyttelsen af forkøbsretten hæmmes i nogen grad af de høje priser på landbrugsejendomme i dag. Udnyttelsen hæmmes også af, at man fra statens jordlovsudvalgs side — hvad jeg synes er rigtigt — ikke for tiden går ind for en stærk udstykning af bondebruget. Hvis der i dag handles med gårde, der har et passende tilliggende, som er vel beliggende i forhold til bygningerne, ja, så synes jeg ikke at der under de nuværende forhold er stærk grund til at gå ind med forkøbsretten, og da slet ikke for at fremskaffe jord til oprettelse af nye brug.

Det var vist i alt væsentligt de bemærkninger, jeg havde at gøre til de fremsatte udtalelser. Jeg vil til slut sige, at det er mit

håb og min tro, at man i udvalget relativt hurtigt kan finde frem til en indstilling om gennemførelse af dette lovforslag. Jeg gentager, at jeg er rede til at drøfte de forskellige lånestørrelser og forskellige af de andre spørgsmål, der er rejst i dag, med udvalget. Selv om der ikke her er tale om en hastelov, ser vi den dog gerne gennemført hurtigt af hensyn til tilrettelæggelsen af administrationen, som jo helst skulle være så langt fremme, at man kunne gå i gang med at praktisere loven til skæringsdagen; det er jo altid at foretrække.

Niels Ravn: Jeg har først en ganske enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Axel Sørensen, der var inde på de lave forrentningsprocenter, vi ser inden for husmandsbruget. Det ærede medlem mente, at disse lave forrentningsprocenter kunne begrundes med, at disse brug havde for lille bygningskapacitet til at fremstille en tilstrækkelig stor produktion. Efter min opfattelse er der få husmandsbrug, som i hvert fald ikke har bygningskapacitet til omsætning af de fodermidler, der kan avles på bruget.

Jeg ved ikke, hvor vidt man ønsker at gå med hensyn til landbrugets industrialisering. Skal vi følge det ærede medlems tankegang, kan vi nemt ende dér, at det, der er brug for til en landbrugsbedrift, er en byggegrund, og det er dog vist ikke det, der er meningen.

Så har jeg en ganske enkelt bemærkning til den højtærede landbrugsminister, der til sidst ikke kunne finde overensstemmelse i mine betragtninger om, at det ikke var nye enheder, dansk landbrug i dag har brug for. Min fortsættelse lød: men derimod en bedre rentabilitet, og det opnår man ikke ved at oprette nye landbrug, som man i forvejen ved er for små. Derfor kan man godt, hvor særlige forhold gør sig gældende, fortsat gå med til at oprette nye brug.

Så var den højtærede landbrugsminister inde på renteefterbetalingskravet og mente sig ikke i uoverensstemmelse med statens jordlovsudvalg. Det forstår jeg ikke. Det er dog en kendsgerning, at i referatet af det møde, hvor disse ting blev behandlet, gik jordlovsudvalget ind på at ændre sin praksis, som jeg sagde i mit første indlæg, fra de hidtil gældende ca. 20 år til kun 10 år, men udvalget frarådede en